

gods til Selveje, at udtage hver 10de Gaard. Det er en Præmie, man har givet Godsejerne for at bevæge dem til at sælge, for at fremme Selvejendom. De allerfleste Godsejere har nu solgt paa disse Vilkaar. De har ydet, hvad de skal, og de har til Gengæld indkasseret det Vederlag, de skulde have, nemlig Adgangen til at udtage hver 10de Bondegaard til fri Raadighed. Fæsterorganisationen mener nu, at man uden videre kan — ganske vist fastholde de Ydelser, som er præsterede af Godsejeren, men fratage dem det Vederlag, man tidligere har givet dem, nemlig Adgangen til at raade frit over saa og saa megen tidligere Bondejord. Dette har imidlertid mødt bestemt Modstand hos den højtærede Minister. Jeg har med stor Glæde set, at han har taget Afstand fra dette Krav og erklæret, at et saadant Ændringsforslag ikke kunde stilles. Det er fuldstændig rigtigt og naturligt; jeg mener, at der kunde slet ikke være Tale om andet; det modsatte vilde være et rent Indgreb i velerhvervede Rettigheder. Men derfor maa jeg alligevel have Lov til at glæde mig over, at den højtærede Minister med saa megen Kraft og Bestemthed har taget dette Standpunkt.

Ogsaa paa et andet Punkt har der været stillet meget vidtgaaende Krav af Fæsterorganisationen. Ærede Medlemmer vil vide, at ved Siden af den Obligation, jeg før omtalte, at Godsejeren skal have, skal han ogsaa have et Beløb betalt kontant. Fæsterorganisationen havde nu fundet ud, at denne kontante Betaling passende kunde præsteres i 4 pCt. Kreditforeningsobligationer, som Godsejeren saa skulde modtage til pari, af ikke nogen anden Grund, saa vidt jeg kan se, end at Fæsterne kunde indvinde godt 10 pCt. ved at købe saadanne Kreditforeningsobligationer paa Børsen til 87—89 og præsentere Ejeren dem som Fyldestgørelse for 100. Heller ikke dette Krav er blevet taget til Følge, og jeg tør gaa ud fra, at ogsaa i saa Henseende har den højtærede Landbrugsministers Stilling haft sin Betydning, at han altsaa ogsaa i den Henseende har været med til at afvise et aabenbart overdrevent og uretfærdigt Krav. Men naar den højtærede Landbrugsminister har stillet sig saaledes i Tilfælde, som allerede har foreligget, tør jeg haabe, at hvis det kan lykkes mig under de Forhandlinger, som vi skal til at føre i Udvalget, at paavise, at der foreligger flere andre Uretfærdigheder i Lovforslaget, ogsaa som det nu er vedtaget, navnlig Uretfærdigheder overfor Ejerne, vil den højtærede Landbrugsminister ogsaa være med til at

raade Bod paa disse Uretfærdigheder. Jeg haaber altsaa, at den Udvalgsforhandling, vi nu gaar til, skal kunne forme sig ikke blot venskabeligt — det gør vore Forhandlinger jo altid —, men ogsaa imødekommende, saaledes at vi kan tale ud med og forstaa hinanden, og at vi til sidst vil kunne komme til en Affattelse, som nogenlunde kan tilfredsstille til alle Sider og bringe en heldig Løsning af dette Spørgsmaal, som man nu fra saa mange Sider ønsker endelig at faa bragt ud af Verden.

Jørgen Hald: Da man i det andet høje Ting fra alle de forskellige Partiers Side var fuldt ud enig om at vedtage Lovforslaget, som det nu foreligger for os, laa den Tanke nær, at Sagen maatte faa en rask Gang gennem dette høje Ting, og at der ikke vilde blive ret mange Vanskeligheder. Efter de mange Indvendinger, som det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Godskesen) nu fremsatte, skulde man tro, at der er Vanskeligheder til Stede, men jeg bed Mærke i et enkelt Udtryk, som det ærede Medlem anvendte, nemlig at han var tilbøjelig til at fratælde nogle af sine Indvendinger. Hvor mange blev der ikke nævnt, men jeg vil dog haabe, at det bliver saa mange, at Lovforslaget ikke bliver umuliggjort i dette høje Ting, men at man undgaar Vanskeligheder for Lovforslagets Fremme. Sely om man meget kunde ønske, at det var lykkedes at faa en hel Del flere Huse med under dette Lovforslag, for at de paa den Maade kunde blive til fri og selvstændige Ejendomme, hvorved de selvfølgelig vilde højnes i Drift og komme til at afkaste mere, hvad der jo ogsaa har Samfundsbetydning, vil jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til det høje Ting og tilsige mit Partis Støtte til dets Gennemførelse.

Den Betragtning, som det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Ole Hansen) fremsatte under sin Omtale af § 6, at det vilde være uheldigt, om vi fik Vurderingerne foretaget efter de nuværende høje Priser, er jeg fuldt ud enig i, men hvis man maatte finde, at det nu i Lovforslaget anvendte Udtryk: „under normale Forhold“ ikke er tilstrækkeligt, maatte man vel i Udvalget kunne finde en Vej, der tydelig viser, hvad man mener dermed. Det ærede Medlem er jo enig med mig i, at det er om at gøre at undgaa de høje Krigspriser som Grundlag for Vurderingen. Jeg skal blot henvise til, at ved en hel Del af de Ejendomme, som frivillig er overgaaet fra Fæste til Selveje, er Overgangen sket paa Grundlag af Ejen-